



## Aanbevelingen

De Ombudsdienst Pensioenen kan twee soorten van aanbevelingen doen.

Overeenkomstig artikel 16 van het oprichtingsbesluit kunnen wij aan de pensioendiensten elke aanbeveling richten die wij nuttig achten.

Met deze *officiële* aanbevelingen nodigen wij de pensioendienst uit om zijn beslissingen en/of werkwijze te herzien wanneer wij vastgesteld hebben dat deze niet in overeenstemming zijn met de wetten en reglementen of met de principes van behoorlijk bestuur of nog wanneer wij de billijkheid inroepen.

In dit werkingsjaar hebben wij één keer en voor het eerst van deze mogelijkheid gebruik moeten maken.

De *algemene* aanbevelingen worden gedaan in het jaarverslag of in voorkomend geval in de tussentijdse verslagen op basis van artikel 17 van het oprichtingsbesluit. Zij worden bijgevolg gericht tot de wetgevende en de uitvoerende macht. Met deze aanbevelingen beogen wij in eerste instantie verbetering van de wetgeving en de reglementen en oplossingen voor vastgestelde disfuncties.

Eerst komen de aanbevelingen van dit werkingsjaar aan bod. Daarna worden de aanbevelingen uit de jaarverslagen 1999 en 2000 hernomen.

***Aanbevelingen 2001***

***Aanbevelingen 2000  
en 1999***

## Aanbevelingen 2001

### Algemene aanbevelingen

*Algemene aanbeveling 2001/1 Inzake indexering van de pensioenen in de openbare sector: onderzoeken of de ongelijke behandeling van gepensioneerden die vooraf betaald en gepensioneerden die na vervallen termijn betaald worden, kan/moet gehandhaafd blijven – zie p. 127-129*

Sinds 1 mei 2001 verliest in de openbare sector de gepensioneerde die vooraf betaald wordt bij iedere indexering van de pensioenen gedurende één maand het voordeel van de indexering in vergelijking met de gepensioneerde die na vervallen termijn betaald wordt.

Door de artikels 25 en 26 van de programmawet van 2 januari 2001 werd de duur van de periode gelegen tussen het overschrijden van de spilindex en de effectieve aanpassing van de sociale uitkeringen met één maand ingekort voor iedere gepensioneerde. De ongelijkheid in behandeling is achteraf, met terugwerkende kracht tot 1 mei 2001, ingevoerd door de artikels 5 en 6 van de programmawet van 19 juli 2001 voor het begrotingsjaar 2001. De maatregel zou enkel genomen zijn omdat het voor de uitbetalingsinstellingen (waaronder de CDVU – Pensioenen) materieel onmogelijk is om de indexering tijdig uit te voeren in overeenstemming met de artikels 25 en 26 van de programmawet van 2 januari 2001.

Gelet op het doel dat nagestreefd wordt door de invoering van een ongelijke behandeling, met name het opheffen van praktische problemen voor de uitbetalingsinstellingen, en gelet op de gevolgen van het gemaakte onderscheid voor de gepensioneerde lijkt het verschil in behandeling niet in redelijkheid verantwoord en op zijn minst onaanvaardbaar. Het College beveelt dan ook aan om te onderzoeken of het verschil kan/moet behouden blijven.

*Algemene aanbeveling 2001/2 Inzake het gewaarborgd minimumpensioen in de openbare sector: onderzoeken of de wetgeving zodanig kan genuanceerd worden dat in geval van feitelijke scheiding beter rekening gehouden wordt met de werkelijke gezinstoestand van de gepensioneerde – zie p.91-93*

Het minimumpensioen in de openbare sector wordt toegekend indien het bedrag van het pensioen, zoals berekend op basis van de loopbaan, lager is dan een bepaald bedrag. Dit gewaarborgd minimumbedrag is – aan index 138,01 – vastgesteld op 8.870,70 euro per jaar voor een alleenstaande en op 11.088,38 euro per jaar voor een gehuwde gepensioneerde. Op 1 januari 2002 stemmen deze bedragen respectievelijk overeen met 11.249,82 en 14.062,28 euro per jaar.

Het supplement dat bij het pensioen wordt gevoegd om tot het minimumbedrag te komen, wordt verminderd met de andere inkomsten van de gepensioneerde zelf en, in het geval van een “gehuwde gepensioneerde” in de zin van de wet, met de inkomsten van de echtgenoot van de gepensioneerde. Sommige inkomsten zijn gedeeltelijk vrijgesteld.

De wetgeving betreffende het minimumpensioen definieert enkel het begrip “alleenstaande gepensioneerde”.<sup>1</sup> Onder alleenstaande gepensioneerde moet worden verstaan de ongehuwde, de uit de echt gescheiden of van tafel en bed gescheiden gepensioneerde van het mannelijk of vrouwelijk geslacht, evenals de gepensioneerde die weduwnaar of weduwe is.

A contrario moeten bijgevolg alle andere gepensioneerden als “gehuwde gepensioneerde” beschouwd worden voor de toepassing van de wet. Wie feitelijk gescheiden is, kan geen aanspraak maken op het supplement gewaarborgd minimum voor een alleenstaande gepensioneerde. Van het supplement gewaarborgd minimum als gehuwde worden de inkomsten van de andere echtgenoot afgetrokken ook al leven de echtgenoten niet meer samen en voeren zij in principe afzonderlijke huishoudingen. Hierdoor heeft de feitelijk gescheiden gepensioneerde in een aantal gevallen beduidend minder dan het minimum voor een alleenstaande. Het lijkt normaal om in dat geval de gerechtigde als “alleenstaande gepensioneerde” te beschouwen en hem een minimumpensioen als alleenstaande toe te kennen.

Anderzijds bestaat de mogelijkheid dat de gepensioneerde een toestand van feitelijke scheiding “ensceneert” om het gewaarborgd minimumpensioen als alleenstaande te bekomen terwijl de andere echtgenoot onbeperkt bijverdient.

Het is erg moeilijk om een tussenoplossing te vinden die bevredigend en billijk is voor beide partijen, de gepensioneerde en de Belgische Staat.

Het College beveelt niettemin aan te onderzoeken of het mogelijk is om de wetgeving zodanig te nuanceren dat zij zo goed mogelijk rekening houdt met de werkelijke gezinstoestand. Zo zou bijvoorbeeld het recht op het gewaarborgd minimumpensioen als alleenstaande toch kunnen geopend worden op voorwaarde dat de feitelijke scheiding het gevolg is van dwingende voorlopige maatregelen van de vrederechter.

*Algemene aanbeveling 2001/3 Inzake de pensioenbijslag voor zelfstandigen: een gemotiveerde beslissing met recht van beroep verplicht maken – zie p. 120-122*

De pensioenbijslag waar het hier om gaat, werd ingesteld door artikel 5 van het koninklijk besluit van 25 april 1997 in uitvoering van artikel 14 van het koninklijk besluit van

<sup>1</sup> Wet van 26 juni 1992 houdende sociale en diverse bepalingen, artikel 119, § 2.

30 januari 1997 betreffende de pensioenen der zelfstandigen. Dit artikel luidt als volgt:

“Er wordt jaarlijks in de loop van de maand juli, *zonder dat een beslissing betekend wordt en op basis van de door het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen meegedeelde gegevens*, door de Rijksdienst voor Pensioenen een pensioenbijslag uitgekeerd aan de gerechtigden die tenminste één kind opgevoed hebben waarvoor zij kinderbijslag ontvangen hebben, en die voor de maand juli en sinds 1 januari van het betrokken jaar daadwerkelijk een rustpensioen als zelfstandige genieten dat voor de eerste maal is ingegaan ten vroegste op 1 juli 1997 en uiterlijk op 1 december 2008 en waarvan het bedrag beantwoordt aan de voorwaarde gesteld in artikel 14 van het koninklijk besluit van 30 januari 1997.”

Het feit dat de gepensioneerden geen beslissing krijgen over hun rechten op de pensioenbijslag is onaanvaardbaar in een rechtsstaat. De gepensioneerden krijgen immers geen globaal inzicht in hun rechten. In voorkomend geval kunnen zij belemmerd worden in hun recht op beroep. Wie het bestaan van de bijslag niet kent, zal immers nooit dit recht vorderen voor de Arbeidsrechtbank.

Omwille van de rechtszekerheid en gelet op de motiveringsplicht voor administratieve rechtshandelingen, beveelt het College aan dat artikel 5 van het koninklijk besluit van 25 april 1997 tot uitvoering van het koninklijk besluit van 30 januari 1997 betreffende het pensioenstelsel der zelfstandigen met toepassing van de artikelen 15 en 27 van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid en tot vrijwaring van de leefbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels en van artikel 3, § 1, 4<sup>o</sup>, van de wet van 26 juli 1996 strekkende tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelname van België aan de Europese en Monetaire Unie zodanig gewijzigd wordt dat het RSVZ over de pensioenbijslag een gemotiveerde beslissing met recht op beroep moet nemen.

Het College beveelt verder aan dat het RSVZ er toe aangezet wordt om reeds nu zijn werkwijze aan te passen zonder deze wijziging af te wachten.

*Algemene aanbeveling 2001/4 Inzake de ambtsbalve herziening wegens "een dwaling omtrent het recht of de feiten" of wegens "een onregelmatigheid of materiële vergissing": de teksten in de pensioenregeling voor werknemers, de pensioenregeling voor zelfstandigen, het gewaarborgd inkomen voor bejaarden en de inkomensgarantie voor ouderen met mekaar in overeenstemming brengen – zie p. 55-57*

Zowel in het algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers, als in het algemeen reglement betreffende het gewaarborgd inkomen voor bejaarden en het algemeen reglement betreffende de inkomensgarantie voor ouderen wordt bepaald:

“Wanneer vastgesteld wordt dat aan de beslissing of de uitvoering ervan *een onregelmatigheid of een materiële vergissing* kleeft, treft de Rijksdienst voor Pensioenen een nieuwe beslissing en herstelt hij de onregelmatigheid of de vergissing. De nieuwe beslissing heeft uitwerking op de ingangsdatum van de eerste beslissing”.

In artikel 152 van het algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen voor zelfstandigen (koninklijk besluit van 22 december 1967) luidt de tekst evenwel:

“Wanneer het in een administratieve beslissing vaststelt dat *een dwaling omtrent het recht of de feiten* werd begaan, neemt het Rijksinstituut van ambtswege een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de datum waarop de verbeterde beslissing had moeten ingaan.”

De tekst van artikel 152 is ruimer. Bij een strenge interpretatie van de begrippen “onregelmatigheid” en “materiële vergissing” kan immers niet elke dwaling omtrent het recht of de feiten ambtshalve rechtgezet worden.

Op basis van het vastgestelde onderscheid in behandeling tussen gepensioneerde zelfstandigen enerzijds en gepensioneerde werknemers en gerechtigden op het gewaarborgd inkomen voor bejaarden of de inkomensgarantie voor ouderen anderzijds, beveelt het College aan om de teksten betreffende de ambtshalve herziening van het recht wegens een dwaling omtrent het recht of de feiten of wegens een onregelmatigheid of materiële vergissing die in de onderscheiden regelingen bestaan, met mekaar in overeenstemming te brengen.

Het gaat hier om:

- ◆ het koninklijk besluit van 21 december 1967 tot vaststelling van het algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers, artikel 21 bis;
- ◆ het koninklijk besluit van 29 april 1969 houdende algemeen reglement betreffende het gewaarborgd inkomen voor bejaarden, artikel 54;
- ◆ het koninklijk besluit van 22 december 1967 houdende algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen, artikel 152;
- ◆ het koninklijk besluit van 23 mei 2001 tot instelling van een algemeen reglement betreffende de inkomensgarantie voor ouderen, artikel 13.

Hierbij wensen wij aan te stippen dat de tekst in de pensioenregeling voor zelfstandigen aan de betrokkenen een betere rechtsbescherming biedt tegen fouten van de pensioendiensten.

*Algemene aanbeveling 2001/5 Inzake het herstellen van een fout die door de pensioendienst begaan is in het nadeel van de gerechtigde: in alle regelingen dezelfde terugwerkende kracht van het herstel invoeren – zie p.116-119*

Een vergelijkend onderzoek heeft tot de volgende vaststellingen geleid.

1. Wanneer de pensioendienst een fout vaststelt in de pensioenbeslissing of in de uitvoering ervan moet hij spontaan overgaan tot de verbetering van die fout.
2. Het herstellen van een fout in de beslissing.

In de drie regelingen wordt de fout hersteld door een nieuwe beslissing.

In de werknemersregeling heeft de nieuwe beslissing uitwerking op de ingangsdatum van de eerste beslissing.<sup>2</sup>

In de regeling voor zelfstandigen neemt het Rijksinstituut van ambtswege een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de datum waarop de verbeterde beslissing had moeten ingaan.<sup>3</sup>

In de openbare sector bestaat er geen specifieke bepaling in de pensioenwetgeving die deze materie regelt. Ook de Administratie der Pensioenen, onder rechtstreekse controle van het Rekenhof, herstelt een fout in de pensioenbeslissing door een nieuwe pensioenbeslissing die ingaat op dezelfde datum als de foutieve beslissing.

3. Effectieve weerslag van de nieuwe beslissing op de uitbetaling van het pensioen in het geval van een fout in het nadeel van de gepensioneerde.

In de werknemersregeling wordt de financiële regularisatie doorgevoerd zonder beperking in de tijd.

In de regeling voor zelfstandigen wordt de financiële regularisatie beperkt tot vijf jaar op grond van een specifieke bepaling in het algemeen reglement: "De nieuwe beslissingen genomen in toepassing van de artikelen 151 tot 155 kunnen in geen geval terugwerken tot vóór een periode van vijf jaar te rekenen vanaf de eerste van de maand volgend op die in de loop waarvan de nieuwe beslissing werd betekend."<sup>4</sup>

In de openbare sector wordt de financiële regularisatie die het gevolg is van de nieuwe beslissing beperkt tot tien jaar op basis van artikel 100 van de Wet op de

<sup>2</sup> Koninklijk besluit van 21 december 1967 tot vaststelling van het algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers, artikel 21bis, § 1, eerste lid

<sup>3</sup> Koninklijk besluit van 22 december 1967 houdende algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen, artikel 152, § 1

<sup>4</sup> Idem, artikel 156ter

Rijkscomptabiliteit, met uitzondering van de gemeentelijke pensioenen waar de regularisatie beperkt is tot vijf jaar.

4. Het herstellen van een fout in de uitvoering van de beslissing (uitbetaling).

In de werknemersregeling wordt het herstellen van een fout in de uitvoering ook door het algemeen reglement geregeld en wel op dezelfde manier als het herstellen van een fout in de beslissing: "Wanneer vastgesteld wordt dat aan de beslissing *of de uitvoering ervan* een onregelmatigheid of een materiële vergissing kleeft, treft de Rijksdienst een nieuwe beslissing en herstelt hij de onregelmatigheid of vergissing. De nieuwe beslissing heeft uitwerking op de ingangsdatum van de eerste beslissing."

In de regeling voor zelfstandigen wordt deze materie niet geregeld door een specifieke bepaling.

De Rijksdienst voor Pensioenen, die zowel de pensioenen voor zelfstandigen als voor werknemers uitbetaalt, gaat bij een fout in de uitbetaling (de uitvoering van de pensioenbeslissing) op dezelfde manier te werk voor werknemers en zelfstandigen. Hij beperkt de terugwerkende kracht van het herstellen van een fout in de uitbetaling tot vijf jaar.

Hij baseert zich hierbij op de artikelen 2277 en 2227 van het Burgerlijk Wetboek. Voor wat de zelfstandigen betreft is deze werkwijze correct maar niet uitdrukkelijk opgelegd door de wet. De RVP *kan* maar *moet zich niet* beroepen op de verjaring van het burgerlijk recht. Met betrekking tot de werknemersregeling is deze werkwijze in strijd met het algemeen reglement. Een fout in de uitbetaling van het pensioen in het nadeel van de gepensioneerde moet in die regeling rechtgezet worden zonder toepassing van enige verjaring. (*zie hierover de officiële aanbeveling 2001/1 aan de RVP*)

In de openbare sector wordt het herstel van een fout in de uitbetaling opnieuw beperkt tot tien jaar op basis van het reeds genoemde artikel 100 van de Wet op de Rijkscomptabiliteit en tot vijf jaar voor de gemeentelijke pensioenen.

5. De gebruikte terminologie.

De terminologie in de werknemersregeling is verschillend van de terminologie in de regeling voor zelfstandigen. De fout die geïndiceerd wordt in het algemeen reglement van de werknemersregeling is een "onregelmatigheid" of een "materiële vergissing". In de regeling voor zelfstandigen gaat het om een "dwaling omtrent het recht of de feiten". (*zie hierover de algemene aanbeveling 2001/ 4*)

De Administratie der Pensioenen zet een fout recht op basis van het principe dat de pensioenwetgeving van openbare orde is en dat bijgevolg alle pensioenbeslissingen in overeenstemming moeten zijn met de wet en gebaseerd op de juiste feitelijke gegevens

Bij een correcte toepassing van de wetten en reglementen door de RVP - geen verjaring voor fouten in de uitbetaling die in het nadeel van de gepensioneerde uitvallen - zouden de fouten van een pensioendienst in ieder geval *per pensioenregeling* hersteld worden met een terugwerkende kracht die onafhankelijk is van het feit of de fout begaan is in de beslissing of in de uitvoering van de beslissing.

Op het vlak van het herstellen van fouten die gemaakt zijn door de pensioendienst zelf kan een verschillende benadering moeilijk verantwoord worden door de specificiteit van de pensioenstelsels ook al verschilt met name de pensioenregeling voor ambtenaren qua opzet in wezen van de pensioenregeling voor werknemers en zelfstandigen. Enkel de twee laatstgenoemde regelingen behoren tot de sociale zekerheid in de strikte zin.

Daarom bevelen wij aan dat voor het herstellen van fouten in het nadeel van de gepensioneerde in alle regelingen dezelfde terugwerkende kracht ingevoerd wordt die ver genoeg terug gaat in de tijd. Hierbij mag immers niet uit het oog verloren worden dat de pensioenwetgeving in de drie stelsels zeer ingewikkeld is en dat bijgevolg van de gemiddelde gepensioneerde niet mag verwacht worden dat hij een fout in de toekenning of de betaling spontaan en snel ontdekt. Zeker waar het de betaling betreft is het niet evident dat de gepensioneerde, gelet op het normalerwijze gerechtvaardigd vertrouwen dat hij in het handelen van de overheid heeft en voor een aantal gepensioneerden ook gelet op hun leeftijd, zelf binnen een relatief korte termijn fouten ontdekt. Wij denken hier aan herwaarderingspremies, andere vormen van revalorisatie van het pensioen, indexerings, perequatie, verhogingen van de verschillende soorten van minimumpensioen.

### ***Officiële aanbevelingen***

*Officiële aanbeveling 2001/1 – Rijksdienst voor Pensioenen – zie p. 77-79*

Wanneer de Rijksdienst vaststelt dat er bij de betaling van een pensioen een onregelmatigheid of een materiële vergissing gebeurd is in het nadeel van de gepensioneerde herstelt hij deze met toepassing van de vijfjaarlijkse verjaring. Om deze werkwijze te verantwoorden roept de Rijksdienst de artikelen 2277 en 2227 van het Burgerlijk Wetboek in.

Artikel 2277 B.W. bepaalt:

” Termijnen van altijddurende renten en van lijfrenten;  
Die van uitkeringen tot levensonderhoud;



Huren van huizen en pachten van landeigendommen;  
Interesten van geleende sommen, en, in het algemeen, al hetgeen betaalbaar is bij het jaar of bij kortere termijnen;  
Verjaren door verloop van vijf jaren.”  
Artikel 2227 B.W. luidt als volgt:

”De Staat, de openbare instellingen en de gemeenten zijn aan dezelfde verjaringen onderworpen als bijzondere personen en kunnen zich eveneens daarop beroepen.”

De keuzevrijheid - om zich al dan niet te beroepen op deze verjaringen - die vervat zit in artikel 2227 wordt echter opgeheven door artikel 21bis, § 1, eerste lid van het koninklijk besluit van 21 december 1967 tot vaststelling van het algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers, zoals gewijzigd bij het koninklijk besluit van 4 december 1990 en genomen in uitvoering van artikel 31 van het koninklijk besluit nr. 50 van 24 oktober 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers.

Dit artikel bepaalt immers in het eerste lid van § 1:

”Wanneer vastgesteld wordt dat aan de administratieve beslissing of de uitvoering ervan een onregelmatigheid of een materiële vergissing kleeft, treft de Rijksdienst voor Pensioenen een nieuwe beslissing en herstelt hij de onregelmatigheid of de vergissing. De nieuwe beslissing heeft uitwerking op de ingangsdatum van de eerste beslissing.”

De Rijksdienst past deze combinatie van bepalingen altijd correct toe wanneer het gaat om een onregelmatigheid of materiële vergissing die aan de administratieve beslissing kleeft. Hij neemt een nieuwe beslissing die uitwerking heeft op de ingangsdatum van de eerste beslissing en betaalt alle achterstallige pensioenbedragen die uit deze nieuwe beslissing voortvloeien uit zonder enige beperking in de tijd.

De uitbetaling van een toegekend pensioen is ongetwijfeld de uitvoering van een administratieve beslissing. Bij een onregelmatigheid of een materiële vergissing in de uitbetaling dienen, gelet op het gebrek aan een andere rechtsgrond, de wet en het reglement dan ook op dezelfde manier toegepast te worden en kan de verjaring niet ingeroepen worden.

Het College van de Ombudsmannen voor de pensioenen doet bijgevolg een dubbele aanbeveling.

Het College beveelt aan dat de Rijksdienst voor Pensioenen, telkens wanneer hij vaststelt dat er een onregelmatigheid of materiële vergissing kleeft aan de uitvoering van een beslissing, een nieuwe beslissing neemt die uitwerking heeft op de datum van de eerste beslissing en de onregelmatigheid herstelt en dit zonder enige verjaringstermijn toe te passen.

Het College beveelt aan om aan Mevrouw X naast het reeds betaalde achterstallig bedrag voor de periode van 1 maart 1994 tot 31 augustus 1999, al de andere achterstallige pensioenbedragen te betalen die ontstaan zijn door de onterechte schorsing van haar rustpensioen als werknemer sedert juni 1984.

### *Aanbevelingen 2000 en 1999*

*Algemene aanbeveling 2000/1 Het invoeren van de wettelijke mogelijkheid om regularisatiebijdragen voor studieperiodes die vrijwillig betaald zijn en die uiteindelijk geen pensioenvoordeel opleveren, terug te betalen*

*Algemene aanbeveling 2000/2 In de pensioenregeling voor zelfstandigen het onderzoek van de rechten op overlevingspensioen na de ontbinding van een nieuw huwelijk niet langer afhankelijk maken van een nieuwe aanvraag*

*Algemene aanbeveling 2000/3 Het opleggen van een specifieke informatieplicht aan de verzekeringsmaatschappijen en de pensioenfondsen die instaan voor de pensioentoezegging van instellingen van openbaar nut.*

Op een schriftelijke vraag gesteld in de Kamer van Volksvertegenwoordigers onder verwijzing naar deze aanbeveling<sup>5</sup> heeft de Minister van Sociale zaken en Pensioenen geantwoord:

“ ...

Dit gezegd zijnde, lijkt het mij belangrijk dat de contracten waarvan sprake, inderdaad het voorwerp zouden uitmaken van een volledige en concrete informatie. Dit lijkt mij onder de onmiddellijke verantwoordelijkheid te vallen van de werkgever en van de verzekeringsmaatschappijen die op de hoogte zijn van de toe te passen wettelijke bepalingen.

Vanzelfsprekend kunnen de verschillende actoren die specifieke vragen hebben omtrent de invloed van het extralegale pensioen op de betaling van het wettelijk overheidspensioen, steeds alle adequate informatie ter zake bekomen van de Administratie der Pensioenen, hetgeen in een recent verleden reeds meerdere malen gebeurde.”

<sup>5</sup>Vraag nr. 75 van de heer Jan Eeman van 12 juni 2001 (N.), Bulletin van de Vragen en Antwoorden, Kamer van Volksvertegenwoordigers, gewone zitting 2000-2001, p. 9596

*Algemene aanbeveling 2000/4 In het stelsel van de Overzeese sociale zekerheid en dat van de koloniale pensioenen ten laste van de Openbare Schatkist de gelijkstelling van de militaire diensten mogelijk maken.*

In de schoot van de DOSZ is een werkgroep opgericht in het kader van de modernisering van de wetgeving van de Overzeese sociale zekerheid.

Er zijn nog geen resultaten bekend van de besprekingen die in die werkgroep gevoerd worden. Anderzijds deelde de Minister van Sociale zaken en Pensioenen reeds vorig jaar mee dat hij meende dat er in de loop van deze legislatuur een bevredigende oplossing zal gevonden worden voor de valorisatie van de militaire diensten in het stelsels van de Overzeese Sociale zekerheid en de koloniale pensioenen.

*Algemene aanbeveling 2000/5 Het verduidelijken van het Handvest van de sociaal verzekerde: mogelijkheid of onmogelijkheid om termijnen inzake beslissing en betaling te compenseren.*

*Algemene aanbeveling 2000/6 Het wijzigen van de regeling in het decreet van 28 juni 1957 houdende statuut van de Koloniale verzekeringskas zodanig dat de rechten op een pensioen als uit de echt gescheiden echtgenoot niet langer afhangen van de inhoud van het vonnis of arrest van echtscheiding.*

Op de schriftelijke vraag<sup>6</sup> in de Kamer van Volksvertegenwoordigers over deze materie heeft de Minister van Sociale zaken en Pensioenen geantwoord:

“Aangezien ik op de hoogte ben van de discriminatie die hij inroept ten aanzien van de uit de echt gescheiden echtgenoten van de gewezen leden van het beroepspersoneel van de kaders van Afrika, heb ik de Administratie der Pensioenen opdracht gegeven om te onderzoeken of het mogelijk is om een einde te maken aan deze toestand door op de rechthebbenden van deze vroegere personeelsleden de bepalingen toe te passen die toegepast worden op de meeste andere categorieën van rechthebbenden van vroegere personeelsleden van de openbare sector.”

De Administratie der Pensioenen liet ons onlangs weten dat deze aangelegenheid ter studie ligt teneinde deze discriminatie af te schaffen. Zij bestudeert de mogelijkheid om de bepalingen van de wet van 15 mei 1984 houdende maatregelen tot harmonisering in de pensioenregelingen toe te passen op de rechthebbenden van de gewezen leden van het beroepspersoneel van de kaders van Afrika.

<sup>6</sup> Vraag nr. 71 van de heer Daniel Bacquelaine van 14 mei 2001, Bulletin van de Vragen en Antwoorden, Kamer van Volksvertegenwoordigers, gewone zitting 2000-2001, p. 10359

Deze wetsbepalingen zijn van toepassing op het merendeel van de andere categorieën van rechthebbenden van gewezen personeelsleden van de openbare sector. Momenteel worden de verschillende situaties die zich zouden kunnen voordoen (uitsluitend koloniale loopbaan, koloniale loopbaan gecumuleerd met andere loopbanen, samenloop van rechthebbenden) geanalyseerd. Vervolgens zullen voorstellen worden gedaan met het oog op een eventuele wetswijziging.

*Algemene aanbeveling 2000/7 Het aanstellen van informatieambtenaren bij de pensioendiensten.*

Reeds in ons jaarverslag 1999 hebben wij de oprichting voorgesteld van een centraal informatiepunt voor de pensioenen dat tegemoet zou komen aan de nood aan informatie van de gepensioneerden en de toekomstig gepensioneerden. In het jaarverslag 2000 hebben we aanbevolen dat alle pensioendiensten een informatieambtenaar zouden aanstellen.

Twee Volksvertegenwoordigers hebben onder verwijzing naar deze jaarverslagen de Minister van Sociale zaken en Pensioenen ondervraagd.<sup>7 8</sup>

De Minister antwoordde:

“Aangezien de oprichting en de uitbouw van een centraal informatiepunt voor de pensioenen, eventueel uitgebreid tot de volledige sociale zekerheid, een complexe onderneming is die niet op korte termijn kan worden gerealiseerd, ben ik van mening dat een bevredigend alternatief kan gevonden worden door het uitbouwen van de Infodienst pensioenen.

Ik herinner eraan dat de Infodienst pensioenen werd opgericht bij het koninklijk besluit van 25 april 1997 teneinde de toekomstig gepensioneerden een globale raming van hun reeds opgebouwde en in opbouw zijnde pensioenrechten te kunnen geven. Deze infodienst levert momenteel een raming af van het pensioen waarop de betrokkene aanspraak zal kunnen maken uit hoofde van zijn tewerkstelling als werknemer, als zelfstandige of als ambtenaar.

Om aan de betrokkenen toe te laten het einde van hun loopbaan beter te plannen en een duidelijk zicht te krijgen op het pensioen dat zij vormen, onderzoek ik nu de mogelijkheid om de Infodienst pensioenen te versterken, eventueel door het toevoegen van informatieambtenaren.”

<sup>7</sup> Vraag nr. 64 van de heer Martial Lahaye van 18 april 2001, Bulletin van de Vragen en Antwoorden, Kamer van Volksvertegenwoordigers, gewone zitting 2000-2001, p. 8546

<sup>8</sup> Vraag nr. 65 van de heer Olivier Maingain van 19 april 2001, Bulletin van de Vragen en Antwoorden, Kamer van Volksvertegenwoordigers, gewone zitting 2000-2001, p. 8557

Op de tweede vraag heeft de Minister hetzelfde antwoord gegeven, aangevuld met volgende bemerkingen:

“Bovendien deel ik het geachte lid mee dat nu reeds degenen die overwegen om een deel van hun loopbaan te werken in het buitenland inlichtingen kunnen verkrijgen zowel bij pensioendiensten als bij de Europese Gemeenschappen. Met het oog hierop heeft de Rijksdienst voor Pensioenen de informatiebrochure *Werken en/of wonen in het buitenland* gepubliceerd.

Overigens wens ik er aan te herinneren dat de systematische uitwisseling van de pensioengegevens met het buitenland deel uitmaakt van het project SOSENET Build 4 van de Europese Gemeenschappen.”

In haar persbericht van 26 oktober 2001 meldt de Regeringscommissaris voor Sociale zekerheid dat er op termijn moet gestreefd worden naar 1 call-center bevolkt door specialisten op alle domeinen van de sociale zekerheid.

De Rijksdienst voor Pensioenen heeft sedert januari 2002 een Nederlandstalig en een Franstalig Contactcenter opgericht dat alle individuele contacten met de gepensioneerden behandelt, zowel met bezoekers als telefonische en schriftelijke.

Dit is een eerste stap in de richting van geïntegreerde informatieverstrekking.

De opmerking over de nodige publiciteit rond nieuwe initiatieven blijft natuurlijk geldig. Eenmaal op kruissnelheid zou het Contactcenter onder de aandacht van het grote publiek moeten worden gebracht.

*Algemene aanbeveling 1999/1 Aanpassing van de reglementering betreffende de betaling per overschrijving van de uitkeringen betaald door de Rijksdienst voor Pensioenen en de erop gebaseerde overeenkomsten.*

*Algemene aanbeveling 1999/2 Het doorzichtiger maken van de besluitvorming van de Raad voor uitbetaling van de voordelen en het bevoegd maken van de Arbeidsgerechten voor betwistingen in verband met de motivering van de beslissing van de Raad.*

*Algemene aanbeveling 1999/3 Het wegwerken van een verschil in de toepassing van het principe van de eenheid van loopbaan tussen de pensioenregeling voor werknemers en die voor zelfstandige.*

De Minister van Sociale zaken en Pensioenen heeft op 20 juni 2000 in de openbare vergadering van de Commissie voor Sociale Zaken van de Kamer van Volksvertegenwoordigers aangekondigd dat zijn diensten zouden onderzoeken of het pensioenstelsel van de werknemers in loondienst kan worden aangepast om discriminaties tussen de twee pensioenstelsels te verhinderen. (Jaarverslag 2000, p. 178)

Tot nu toe zijn ons geen concrete resultaten van het onderzoek bekend.

*Algemene aanbeveling 1999/4 Ambtshalve toekenning van de pensioenrechten bij het bereiken van de pensioenleeftijd.*

In zijn eerste jaarverslag heeft het College aanbevolen om de nodige maatregelen te nemen en alles in het werk te stellen om de ambtshalve toekenning van de pensioenrechten bij het bereiken van de pensioenleeftijd in de nabije toekomst mogelijk te maken.

Er is een belangrijke stap in deze richting gezet.

In de werknemersregeling gaat het om het koninklijk besluit van 7 februari 2002 tot wijziging van het koninklijk besluit van 21 december 1967 tot vaststelling van het algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers.

Dit koninklijk besluit wijzigt artikel 10 van het algemeen reglement dat handelt over het ambtshalve onderzoek. De bestaande paragraaf 3 van dit artikel wordt vervangen en er wordt een paragraaf 3bis ingevoegd.

De nieuwe paragraaf 3 luidt als volgt.

“Wordt eveneens ambtshalve onderzocht het recht op rustpensioen van de werknemer die wegens het bereiken van de door de reglementering vooropgestelde leeftijdsgrens het recht op werkloosheids- of op ziekte- en invaliditeitsuitkeringen verliest.

De beslissing van de Rijksdienst gaat in op de eerste dag van de maand volgend op deze waarin deze leeftijdsgrens bereikt wordt.”

De ingevoegde paragraaf 3bis bepaalt:

“De beslissing van ambtswege genomen in de regeling der zelfstandigen ten aanzien van een zelfstandige die wegens het bereiken van de door de reglementering vastgestelde leeftijdsgrens het

recht op ziekte- en invaliditeitsuitkeringen verliest, geldt als aanvraag in de regeling der werknemers indien de beroepsbezigheid behorend tot deze laatste regeling vastgesteld wordt tijdens het onderzoek van de rechten in het stelsel der zelfstandigen.

Hetzelfde geldt wanneer dergelijke beroepsbezigheid vastgesteld wordt tijdens de behandeling van een verhaal, of bij de eerste uitbetaling van het pensioen. De beslissing van de Rijksdienst gaat in op dezelfde datum als de beslissing genomen in de regeling der zelfstandigen.”

De nieuwe bepalingen zijn van toepassing op de personen die de door de reglementering vooropgestelde leeftijdsgrens ten vroegste op 1 december 2002 bereiken.

In de regeling voor zelfstandigen wordt een gelijkaardig koninklijk besluit eerstdaags ter ondertekening aan de Koning voorgelegd.

Dit alles betekent dat mensen die een vervangingsinkomen genieten (werkloosheidsvergoeding, brugpensioen, arbeidsongeschiktheid- of invaliditeitsuitkering) en ten vroegste in december 2002 de wettelijke pensioenleeftijd bereiken, hun pensioenbeslissing zullen ontvangen zonder daarvoor een aanvraag te moeten indienen.

In principe zullen in de praktijk de Rijksdienst voor Pensioenen en het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen één jaar voor de ingangsdatum van het pensioen aan de betrokkenen medelen dat hun pensioenrechten ambtshalve onderzocht worden en dat ze geen pensioenaanvraag moeten indienen.

De Rijksdienst voor Pensioenen heeft in het kader van de bestuursovereenkomst die hij recent heeft afgesloten met de overheid, reeds een strategie en de middelen bepaald om de automatische toekenning van de pensioenrechten vanaf 1 januari 2003 mogelijk te maken.

